

Eskişehir Asker Hastanesi Acil Servisi'ne başvuran göğüs hastalıkları hastalarının özellikleri

Cantürk Taşçı (*), Zafer Çanakçı (**), Ömer Deniz (*), Metin Özkan (*), Hayati Bilgiç (*)

ÖZET

Eskişehir Asker Hastanesi acil servisine 01 Ocak ile 31 Aralık 2007 tarihleri arasında başvuran hastaların acil servis kayıtları retrospektif olarak incelendi. Hastane kayıt defterinden hastaların şikayetleri, anamnezleri incelenerek, fizik muayene sonuçları, tanı ve tedavileri kaydedildi. Hastalardan pulmoner kaynaklı tanısı olanlar tespit edilerek, yapılan işlemler, solunumsal hastalık grubu gibi detaylar kaydedildi. Sonuç olarak, göğüs hastalıkları uzmanını ilgilendiren hasta grubunun daha çok kış aylarında acil servise başvurduğu, düzenli kontroller ile kronik akciğer hastalarının acil servise başvurularında azalmaların dikkati çektiği, hastalıkların doğası gereği mutlaka acil servis doktorlarının bu tanılarını da düşünmesi gerektiği, aksi takdirde ölümcül sonuçlarının olabileceği düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Acil servis, solunumsal hastalıklar

SUMMARY

The properties of the patients admitting to the emergency service of Eskişehir Military Hospital with a pulmonary disease

Emergency service medical records of the patients admitting to the emergency service of Eskişehir Military Hospital between January 1 and December 31, 2007 were examined retrospectively. Complaints, histories, physical examination results, diagnosis and treatment of the patients were recorded from the medical records of the hospital. Patients with diagnoses of pulmonary origin were detected, and procedures performed and details such as group of pulmonary disease were recorded. In conclusion our findings showed that patients associated with the specialist of chest diseases usually admit to the emergency service in winter season, and emergency service admittance of patients with chronic respiratory diseases decreases with regular visits. Physicians of emergency service should consider pulmonary diseases in the differential diagnosis due to the specific nature of these diseases in order not to experience mortal consequences.

Key words: Emergency service, pulmonary diseases

Giriş

Acil servisler yedi gün-yirmi dört saat hizmet veren birimler olduğundan dolayı, devamlı olarak hasta-doktor-hemşire üçgeninde bir hareketlilik yaşanmaktadır. Acil servise gelen hastaların poliklinik hastasından farkı, mevcut hastalığına hızlı bir şekilde tanı konulması ve tedavinin başlatılması gereğidir. Acil servis şartlarında takip ve tedavisi yapılamayacak olan hastaların hızlı bir şekilde ilgili branş hekimlerine yönlendirilerek hastaların yönetimi sağlanmalıdır. Bu işlevi yapmak için de hızlı tanıya götürebilecek ipuçlarının değerlendirilmesi gerekmektedir. Göğüs hastalıklarını ilgilendiren hasta grubu, sanıldığı kadar aksine çok çeşitli şekillerde karşımıza çıkabilmektedir. Tipik göğüs hastalıkları semptomları (öksürük, balgam çıkarma, nefes darlığı, kan tükürme, yan ağrısı v.b.) ile hastalar karşımıza çıkabildiği gibi, tesadüfen çekilen bir akciğer grafisinde görülen lezyon üzerine, o hastanın aynı zamanda göğüs hastalıkları uzmanını ilgilendiren bir problemi olduğu görülebilir. Mevsimsel (kış ve bahar ayları) ve buna benzer bazı özelliklerin, hastaların acil servis başvurularında artışa yol açabileceği görülmüştür. Biz de 200 yataklı bir asker hastanesinde acil servis başvurularını retrospektif olarak inceleyerek, göğüs hastalıklarını ilgilendiren hasta grubunun özelliklerini değerlendirmeyi amaçladık.

Gereç ve Yöntem

Eskişehir Asker Hastanesi Acil Servisi'ne 01 Ocak 2007 ile 31 Aralık 2007 tarihleri arasında müracaat eden hastaların, hastane kayıt defterlerinden retrospektif olarak incelemesi yapıldı.

Bulgular

Eskişehir Asker Hastanesi'ne toplam 17585 hasta müracaat etmiş olup, bu hastaların 3847'si (%21) çocuk yaş grubunda, 13738'i (%79) erişkin yaş grubunda idi (Şekil 1). Hastaların 10107'sinin (%57) dahili

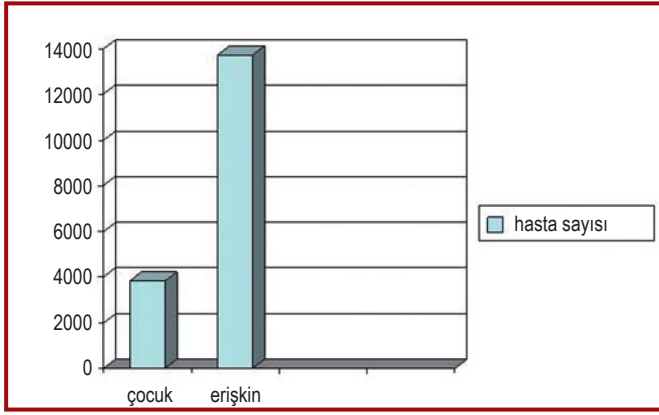
* GATF Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

**Eskişehir Asker Hastanesi Baştabip Yardımcılığı

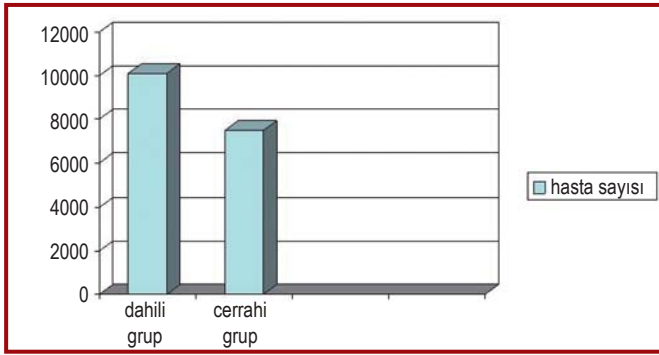
Aynı basım isteği: Dr. Cantürk Taşçı, GATF Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı, Etlik-06018, Ankara

E-mail: ctasci@gata.edu.tr

Makalenin geliş tarihi: 28.04.2009 • **Kabul tarihi:** 14.12.2009

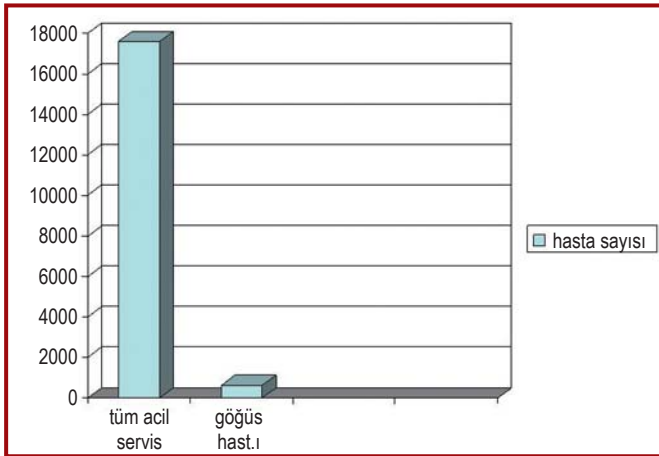
Şekil 1. Acil servis başvurusu

Şekil 2. Acil servis hasta dağılımı

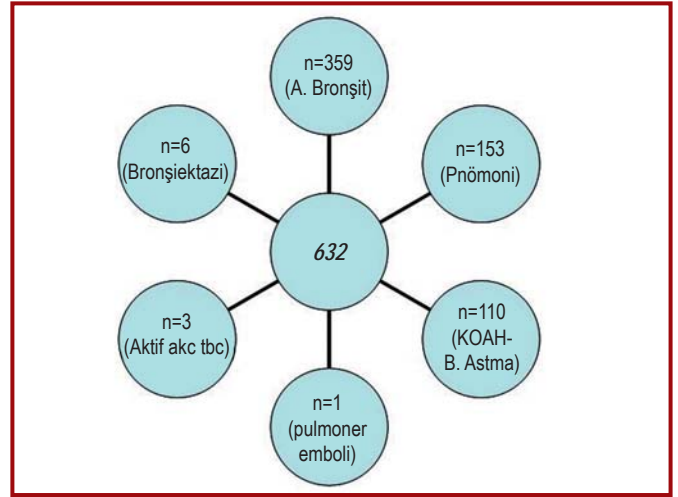
hastalıklar grubunda ve 7478'inin (%43) cerrahi hastalıklar grubunda olduğu görüldü (Şekil 2).

İncelenen dosya kayıtlarında göğüs hastalıkları uzmanlığını ilgilendiren hasta sayısı 632 idi (Şekil 3).

Şekil 3. Acil servisteki göğüs hastalıklarını ilgilendiren hasta oranı dağılımı

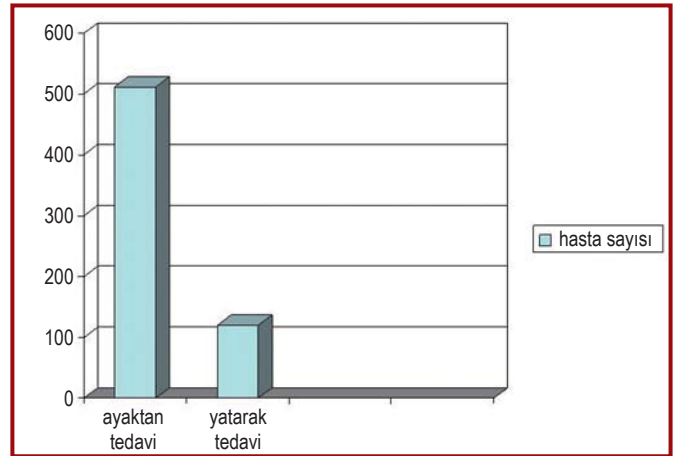
Bu sayı, acil servise başvuran hasta sayısının %3'ünü oluşturmaktaydı. Hasta dağılımına baktığımızda 632 hastanın, 110'u (%17) kronik akciğer hastalığı (KOAHA) alevlenme ve bronşiyal astma alevlenme, 359'u (%56) akut bronşit, akut trakeobronşit, akut bronşiyolit ve plörit'ten oluşmaktaydı. Yüz elli üç hasta (%24) pnö-

Şekil 4. Göğüs hastalıkları hasta dağılımı

moni, 6 hasta (%0.9) bronşiektazi süperenfeksiyon, 1 hasta pulmoner emboli (%0.01), 3 hasta aktif akciğer tüberkülozundan (%0.01) oluşuyordu (Şekil 4).

Acil servise başvuran bu 632 hastanın 120'si (%19) hastaneye yatırılarak, 512'si (%81) ise ayakta tedavi edilmiştir (Şekil 5). Aylara göre göğüs hastalıkları uzmanını ilgilendiren hasta grubunun dağılımı incelendiğinde, beklendiği gibi sonbahar-kış aylarında başvuru sayısında artma dikkati çekmiştir. Ocak ayında en yüksek seviye 102 hasta ile olmuştur. Eylül-Ocak arasında hasta sayısı 44 ile 102 arasında değişmektedir. Mart-Nisan ayında da 58 hasta ortalama ile genel ortalamanın üstünde bir başvuru dikkati çekmektedir.

Şekil 5. Ayaktan ve yatarak tedavi gören hasta dağılımı

Tartışma

Göğüs hastalıkları uzmanını ilgilendiren hastalıklardan, hastaneye yatış gerektirebilecek olan hasta grubunun, daha çok enfeksiyon ile ilişkili grup olduğu bilinmektedir (1). Bizim retrospektif incelememizde de hastaların büyük çoğunluğunun kış aylarında soğuk

etkisiyle pnömoni, KOAH alevlenme, bronşiyektazi süperenfeksiyon ile başvurduğu görülmüştür. Bahar aylarında ise muhtemel allerjen etkiye bağlı olarak astım alevlenmelerinin sık olarak acil servise başvuru nedeni olduğu görülmüştür. Solunumsal kaynaklı 632 hastanın 359'unun (%56), akut alt solunum yolu enfeksiyonu olduğu görülmektedir. Bir üniversite hastanesi acil servisine yaklaşık yedi yıllık süre içinde başvuran hasta grubuna baktığımızda ilk on sırada, göğüs hastalıklarını ilgilendiren hasta grubunun da olduğu görülmektedir (2). Akut alt solunum yolu enfeksiyonunun, tüm başvuruların yarısından fazlasını oluşturduğu görülmektedir. Eskişehir'in iklim yapısının, üst ve alt solunum yolları enfeksiyonu sıklığını artırdığı düşünülebilir. Altı yüz otuz iki hastadan 154'ünün pnömoni teşhisi alması da dikkat çekicidir. Bu hastaların çoğunluğunu 20-25 yaş arası asker hastalar oluşturmakta ve tüm yatan hastaların büyük bir bölümünü de bu hasta grubu oluşturmaktadır. Eskişehir'de yapılmış olan bir çalışmada, üç yıllık süre içinde acil servise başvuran yaşlı hastalar incelendiğinde ilk üç semptom içinde yine pulmoner şikayetlerin ön planda olduğu görülmektedir (3). Yüz on hastanın KOAH ve bronşiyal astma alevlenmesi nedeniyle daha çok bahar ve kış aylarında acil servise başvurduğu görülmektedir. Bahar aylarındaki başvurunun çoğunluğunun bronşiyal astmaya bağlı olduğunu tespit ettik. Bu da muhtemel polen ya da benzeri allerjenlere bağlı olabilmektedir. Astım tanılı hastaların nisan ve eylül aylarında arttığı dikkati çekmiştir. Yapılmış olan bir başka çalışmada da yine bu aylarda astımlı hastaların acil servise daha çok başvurdukları dikkati çekmiştir (4). Akut pulmo-

ner tromboemboli, her ne kadar az görülse de, tanıdan şüphelenerek hızlı tetkikleri planlamak ve tedaviyi yönlendirmek, hayati öneme haiz bir durumdur. İki yüz yataklı bir asker hastanesi için bu sayı az olabilir, ancak farklı hastanelerde bu rakam artabilir ve daha önemli hale gelebilir. Göğüs hastalıkları uzmanını ilgilendiren hasta sayısı her ne kadar tüm acil servis hasta sayısının %3'ünü oluştursa da, gözden kaçırılmayacak ve dikkate alınması gereken hasta grubu olarak değerlendirilmesi gerektiği düşüncesindeyiz.

Sonuç olarak, göğüs hastalıkları uzmanını ilgilendiren hasta grubunun daha çok kış aylarında acil servise başvurduğu, düzenli kontroller ile kronik akciğer hastalarının acil servise başvurularında azalmaların dikkati çektiği, hastalıkların doğası gereği mutlaka acil servis doktorlarının bu tanıları da düşünmesi gerektiği, aksi taktirde ölümcül sonuçlarının olabileceği düşünülmektedir.

Kaynaklar

1. Edirne T, Edirne Y, Atmaca B, Keskin S. Yüzüncü Yıl Üniversitesi Tıp Fakültesi acil servis hastalarının özellikleri. Van Tıp Dergisi 2008; 15: 107-111.
2. Ciftci H, Topoyan M. Dokuz Eylül Üniversitesi Uygulama ve Araştırma Hastanesi acil servis başvurularının değerlendirilmesi. 3. Ulusal Sağlık Kuruluşları Yönetimi Kongresi, Aydın, 2005.
3. Ünsal A, Çevik AA, Metintaş S, Arslantaş D, İnan OÇ. Yaşlı hastaların acil servis başvuruları. Turk J Geriatr 2003; 6: 83-88.
4. Berktaş BM, Bircan A. Ankara'da atmosferik sülfür dioksit ve partiküler madde konsantrasyonlarının astım nedenli acil servis başvurularına etkisi. Tüberküloz ve Toraks Dergisi 2003; 51: 231-238.